

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۷/۲/۲۳

۸۸۶

شماره چاپ

۳۹۰

شماره ثبت

یک شوری

طرح اصلاح مواد (۱) و (۱۰) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی

(یک فوریت این طرح در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۷/۱/۲۹ به تصویب نرسید.)

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: شوراها و امور داخلی کشور

فرعی: امنیت ملی و سیاست خارجی - فرهنگی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۵۱ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

بر اساس ماده (۲) قانون فعالیت احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی و اقلیت‌های دینی مصوب ۱۳۶۰/۶۷، تشکلهای صنفی و تخصصی در کشور تأسیس و فعال شدند. تعداد این کانونها هم‌اکنون به ششصد کانون صنفی می‌رسد و بالغ بر میلیونها نفر اعضای این کانونها می‌باشند. قانون جدید فعالیت احزاب به این کانونها تسری نمی‌یابد. لذا هم‌اکنون در خصوص وضعیت قانونی آنها خلأ وجود دارد. لذا جهت رفع خلأ قانونی موجود، طرح اصلاح مواد (۱) و (۱۰) قانون نحوه فعالیت احزاب گروههای سیاسی با قید یک فوریت تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد:

میرزایی نیکو - مافی - کولیوند - تجری - پارسایی - محمد محمودی - نوری - کواکبیان - حسنوند - سبحانی فر - نوروزی - محمد کاظمی - سید حمیدرضا کاظمی - سروش - گرمابی - فتحی - امینی فرد - علیرضا رحیمی - بیمقدار - یار محمدی - ایران نژاد - یوسفیان ملا - رضا کریمی - میرزاده - منوچهر جمالی - اسمعیلی - صفری - آشوری - شیخ - شریفی - مسعودی - همتی - کوچکی نژاد - امیر حسنخانی - یوسفی - زرآبادی - زهرا سعیدی - سیاوشی - خدابخشی - بنایی - سیده فاطمه حسینی - جلیل رحیمی - صادقی - عثمانی - برزگر - محمودزاده - بابایی صالح - جلودارزاده - محبوب - علی محمد مرادی - صباغیان و یک امضای ناخوانا

عنوان طرح: اصلاح مواد(۱) و (۱۰) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی

ماده ۱- سه تبصره به ماده(۱) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی مصوب ۱۳۹۵/۸/۸ به شرح زیر با عنوان تبصره‌های(۲)، (۳) و(۴) الحاق و شماره تبصره سابق آن به تبصره (۱) اصلاح می‌شود:

تبصره ۲- انجمن، جمعیت، اتحادیه و کانون صنفی تشکیلاتی است که به وسیله دارندگان کسب، پیشه، حرفه و تجارت معین تشکیل شده است و اهداف، برنامه‌ها و اقدامات آنان به گونه‌ای در جهت منافع خاص مرتبط به آن صنف باشد.

تبصره ۳- انجمن اسلامی هر واحد اداری، آموزشی صنفی، صنعتی و کشاورزی تشکیلاتی مرکب از اعضای داوطلب همان واحد که هدف آن ارتقای سطح سیاسی، فرهنگی و اجتماعی و دفاع از دستاوردهای انقلاب اسلامی، ساختار و نیروی انسانی واحد مربوطه باشد.

تبصره ۴- جمعیت‌ها، انجمن‌های صنفی، انجمن‌های اسلامی و انجمن‌های اقلیت‌های شناخته شده موضوع اصل بیست و ششم(۲۶) قانون اساسی، حسب مورد از حیث أخذ مجوز وضعیت، تشکیلات و نحوه اداره و فعالیت مشمول این قانون و آیین‌نامه اجرائی واحدهای صنفی موضوع قانون فعالیت احزاب مصوب ۱۳۸۶/۲/۱۳ و آیین‌نامه انجمن‌های اسلامی واحدهای اداری مصوب ۱۳۶۷/۵/۷ هیأت وزیران می‌باشد.

ماده ۲- در ماده(۱۰) این قانون عبارت «، جمعیت‌ها، انجمن‌های صنفی و انجمن‌های اسلامی» قبل از عبارت «و انجمن‌های اقلیت‌های دینی» اضافه می‌شود.

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین

در مورد طرح اصلاح مواد (۱) و (۱۰) قانون نحوه فعالیت احزاب و

گروههای سیاسی تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است.

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی

با انقضاء شش ماه با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد ندارد

ب- ماده ۱۴۲- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی‌باشد. می‌باشد. بیش از یک موضوع مواد متعدد

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۲۴- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.

می شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد ... برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.

دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

سوابق قانونی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
۱	قانون فعالیت احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیتهای دینی شناخته شده	۱۳۶۰/۰۶/۰۷	۲
۲	قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی	۱۳۹۵/۰۸/۰۸	۱-۱۰-۲۳
۳	اصل سیزدهم قانون اساسی		

قانون فعالیت احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده مصوب ۱۳۶۰/۰۶/۰۷

ماده ۲ - انجمن، جمعیت، اتحادیه صنفی و امثال آن تشکیلاتی است که به وسیله دارندگان کسب یا پیشه یا حرفه و تجارت معین تشکیل شده، اهداف، برنامه‌ها و رفتار آن به گونه‌ای در جهت منافع خاص مربوط به آن صنف باشد.

قانون نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی مصوب ۱۳۹۵/۰۸/۰۸

ماده ۱ - اصطلاحات به کار رفته در این قانون، دارای معانی مشروح زیر می‌باشند:

۱ - حزب: تشکیلاتی است متشکل از اشخاص حقیقی که با برنامه مشخص در جهت کسب و مشارکت در قدرت سیاسی و نقد و اصلاح آن، در چهارچوب قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی ایران بر اساس مرامنامه و اساسنامه مصوب خود در سطح ملی یا استانی فعالیت می‌کند.

حزب می‌تواند تحت عناوین دیگری مانند گروه، جمعیت، انجمن، جامعه، مجمع و سازمان سیاسی فعالیت کند.
۲ - جبهه: ائتلافی سیاسی از احزاب دارای پروانه فعالیت در زمینه فعالیت مشخص است که با اطلاع کمیسیون احزاب موضوع ماده (۱۰) این قانون شکل می‌گیرد.

۳ - عضو حزب: داوطلب واجد شرایطی که مراحل عضویت حزب را گذرانده و با پذیرش اساسنامه حزب دارای تعهدات و حقوق حزبی مطابق اساسنامه حزب می‌باشد.

۴ - عضو مؤثر حزب: اعضای هیأت مؤسس، شورای مرکزی، دبیرکل، بازرسان و مسؤولان شعب استانی

۵ - ارکان حزب: هیأت مؤسس، مجمع عمومی، شورای مرکزی، دبیرکل و بازرسان و مسؤول شعب استانی طبق اساسنامه ارکان حزب محسوب می‌شوند.

۶ - هیأت مؤسس: اشخاص حقیقی می‌باشند که امور مربوط به تأسیس و وظایف مرتبط را پیگیری نموده و برای دریافت مجوز تأسیس و پروانه فعالیت اقدام می‌نمایند.

۷ - مجمع عمومی: بالاترین رکن حزب است که طبق مرامنامه و اساسنامه از اجتماع اعضای حزب تشکیل می‌شود.

۸ - شورای مرکزی: متشکل از افراد منتخب مجمع عمومی است که طبق مرامنامه و اساسنامه به نمایندگی از مجمع، مسؤولیت هدایت و تحقق اهداف حزب را بر عهده دارند.

۹ - دبیرکل: عالی‌ترین مقام اجرایی حزب است که منتخب مجمع عمومی یا شورای مرکزی طبق اساسنامه می‌باشد.

۱۰ - بازرسان: اشخاص آشنا به امور بازرسی می‌باشند که برای نظارت بر عملکرد شورای مرکزی، دبیرکل و سایر ارکان حزب از سوی مجمع عمومی انتخاب می‌شوند.

۱۱ - مرامنامه: سند مصوب مجمع عمومی است که بیان‌کننده اهداف، آرمان‌ها، مبانی فکری و عقیدتی و خط و مشی‌های نیل به اهداف حزب می‌باشد.

۱۲ - اساسنامه: سند مصوب مجمع عمومی است که بیان‌کننده ساختار تشکیلاتی و ارکان و حدود وظایف و اختیارات، نحوه تعیین و تغییر اعضاء، شرایط تغییر و اصلاح مرامنامه و اساسنامه، مبنای اعتبار اسناد اداری و

مالی، تعیین منابع مالی، نحوه انحلال حزب و سایر موارد مصرح در این قانون می‌باشد.

۱۳ - کمیسیون احزاب: کمیسیون موضوع ماده (۱۰) این قانون است.

۱۴ - مجوز اولیه: مجوز موقتی است که جهت تحصیل شرایط لازم برای صدور پروانه فعالیت نهائی حزب توسط کمیسیون احزاب صادر می‌شود.

۱۵ - پروانه فعالیت نهائی: مجوزی است که به موجب آن حزب اجازه دارد تا بر اساس مرامنامه و اساسنامه و در چهارچوب قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی ایران فعالیت کند.

۱۶ - دبیرخانه کمیسیون: تشکیلات اجرائی کمیسیون احزاب می‌باشد که زیر نظر کمیسیون انجام وظیفه می‌کند. تبصره - تشکلهای اقلیت‌های دینی موضوع اصل سیزدهم (۱۳) قانون اساسی، تشکیلاتی مرکب از اعضای داوطلب همان اقلیت دینی می‌باشند که هدف آنها حل مشکلات و بررسی مسائل دینی، فرهنگی، اجتماعی و رفاهی ویژه آن اقلیت است.

ماده ۱۰ - به منظور صدور پروانه جهت تشکیل حزب و نظارت بر فعالیت احزاب و انجمن‌های اقلیت‌های دینی و انجام وظایف تصریح شده در این قانون، کمیسیون احزاب به شرح زیر در وزارت کشور تشکیل می‌شود:

۱ - نماینده دادستان کل کشور

۲ - نماینده رئیس قوه قضائیه

۳ - یک نماینده از میان دبیران کل احزاب ملی و یک نماینده از میان دبیران کل احزاب استانی دارای پروانه فعالیت بدون حق رأی

۴ - معاون سیاسی وزارت کشور

۵ - دو نماینده به انتخاب مجلس شورای اسلامی از بین نمایندگان داوطلب

تبصره ۱ - اعضای موضوع این ماده باید ظرف مدت یک ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، انتخاب و به وزارت کشور معرفی شوند. وزارت کشور موظف است حداکثر تا ده روز پس از آن، اولین جلسه کمیسیون را تشکیل دهد.

تبصره ۲ - اعضای کمیسیون برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و تا معرفی اعضای جدید به کار خود ادامه می‌دهند.

تبصره ۳ - نمایندگان موضوع بند (۳) موضوع این ماده به انتخاب دبیران کل احزاب ملی و استانی و با نصاب اکثریت مطلق آراء آنها انتخاب می‌شوند. نحوه برگزاری این انتخابات بر اساس دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد کمیسیون احزاب به تصویب وزارت کشور می‌رسد.

تبصره ۴ - کمیسیون می‌تواند از نمایندگان سایر سازمان‌ها و افراد صاحب نظر جهت مشاوره دعوت به عمل آورد.

تبصره ۵ - جلسات کمیسیون با حضور پنج نفر از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با رأی حداقل چهار نفر از اعضاء معتبر می‌باشد.

تبصره ۶ - اعتبار مورد نیاز کمیسیون احزاب که هر سال در بودجه سالانه وزارت کشور پیش‌بینی می‌شود، ذیل ردیف مستقل لحاظ می‌گردد.

تبصره ۷ - معاون سیاسی وزیر کشور، رئیس کمیسیون است و نائب رئیس از میان اعضاء انتخاب می‌شود. دبیر کمیسیون به پیشنهاد رئیس کمیسیون و با رأی اعضاء انتخاب می‌گردد. چنانچه دبیر از میان اعضاء نباشد، بدون حق رأی در جلسات کمیسیون شرکت می‌کند.

ماده ۲۳ - از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون فعالیت احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده مصوب ۶/۷/۱۳۶۰ نسخ می‌شود.

اصل سیزدهم - اقلیت‌های دینی

ایرانیان زرتشتی، کلیمی و مسیحی تنها اقلیت‌های دینی شناخته می‌شوند که در حدود قانون در انجام مراسم دینی خود آزادند و در احوال شخصیه و تعلیمات دینی بر طبق آیین خود عمل می‌کنند.